

نان

دەرۋازىدى حارەسىرى كىشىكىنى زىن

فېمېنېزم ...

لە عەرەبىيە وە: ھاشم ئەمین

مەربۇر زارەوھى فېمېنېست و فېمېتىزم لە قۇناغە سەرەتايىھە كانى بىزىتنەوە ئىناندا وەكى بىرەكىيەكى سىپايسى سەرى مەلداوه، لە بارەي مېئۇرى سەرەتلەنەتكەشىيەو چەند بىرۇپا يەكى جىاواز لەو كەتىبانى كە باسى فېمېنېزمىان كىرىووه ھىيە، بىز نۇونە لە يەكلىك لە سەرچاچەكاندا سەرەتايى فېمېتىزم دەكتىرنەو بىز سەددەي پائىزەھەم لەسەر دەستى كۆپستن دى، يان ھەندى ئەرسچاچە ئامازە بە مارى ولستۇن كرافت لە كەتايىھە كانى سەددەي هەزىزەھەم دەكەن، ھەندىكى ترىيش سەرەتاكانى دەركەوتىنى فېمېتىزم دەيگەر ئىتنەوە بىز سەرەتاكانى سەددەي تىزىزەھەم، لەكەل ھەموو ئەو بىرۇپا جىاواز ئەدا چەند شەپېلىك لە پۇرى كاتتەوە بىز دەركەوتىنى بىزىتنەوە ئىمېتىزم وەكى داڭكىكارىكى سارسەختى ماھەكانى ئىنان دىيارى كراوه.

فېمېنېزم وەكى زاراوه لە بىنەرتىدا بىرىتىپولە دانانى ستراتېتىق تاكتېكىلەك بىز دابىنكرىپنى يەكسانى جىېندهرى لە ھەموو پارو بىوارەكانى كەمەلكادا، فېمېنېزم ھەموو ئەنۋەرىت و تۈزۈمە باو و سەپاوانە بەندەكانەتەوە، كە لە كەمەلدا ھەيءە لە جىيى ئەولانە ياسا و رىساكانى ئىنسانى و

ماده‌نی پیشنهاده‌کات.

سره‌تای بلاویونه‌و

تاشانه‌کردنی فیمینیزم

و کو بزوتنه‌ویکی ثنان،

ته‌نها داکه‌کردن بو له

ماهه سره‌تاییه‌کانی ثنان

و ره‌خساندنی هال کاری

سیاسی و تابوی و کمه‌لایتی

و ده‌ستبه‌رکردنی نه و ماقامه‌ی

که له دواجارددا ده‌بیتله هری

چ‌سپانشی پیکسانی له ثیوان

هردووه‌گزداو، هولدان

بز کارکردن بز شوه‌ی نه

چ‌امکانه‌ی که راسته و خز

پیوه‌تندیداره به ماهمکانی

ثنانه‌وه، جگ له مانه‌ش

بنووتنه‌وه فیمینیزم به‌له‌وهی

کارله‌سمرئوه بکات که

چیاوازی ره‌گانی نه‌میلی،

پیبانوابو که ده‌بیت به‌له له

هر شتن پیبانان شازابن،

چونکه نه‌مه به‌شیک گرنگ له

بواری کارکردنی بزوتنه‌وهی

فیمینیزمدا، لمبرت‌وهی

پیچه‌وانه‌ی نه‌م چ‌امک و

تیکه‌بشننه پیوالیش به‌همان

شیوه وک زنان زده‌مند

ده‌مین له‌سر بنه‌مای ره‌گانی و

جندي ره‌گانی، ناو کاسانه‌ش

که هولی شوه ده‌دهن که

فیمینیزم وک بزوتنه‌وهیکی

ثنان په‌ره‌پیده و بنه‌ماکانی

چه‌سپین، ده‌بیت هولی

ره‌گانی به‌ره‌کاره فه‌رامزش

نه‌کهن و ده‌مارگیریانه و

یه‌کلایه‌ننه کاره‌نکان.

ده‌رکه‌وتنه‌ی تیقدی

فیمینیزم له‌شیو بزوتنه‌وهکانی

ثناندا، بوبه ته‌واوکری تیوره

کشتیه‌کان و تیقدره چیاوونه‌کان

ده‌ریاره مه‌سلکانی ثنان

و نه و تیروانیانه که له‌م‌

چاره‌سمرکردنی کیش‌کانی ثنان

مه‌یه، به‌لام له همندی حالتدا

نافره‌تان ده‌کان به تاییاتی له

سالانی شه‌سته‌کانی سه‌ده‌ی

راپردوو به‌دواه‌چونی

کیش‌کاندا، یان به پیچه‌وانووه

له چاره‌سمرکردن و به‌دواه‌چونی

نه‌که‌نمی‌کاندا له کاسیکه

تر ده‌گریخت، چونکه کاسیک

بوو شه‌پولی سیه‌میش له

نیوان سالانی ۱۹۸ بق ۱۹۰

ده‌رکه‌وتون، که‌رقیق‌ثنان به

کشتی دیار و برچاو بوبه به‌لام

له همانکاتیشدنا له تیزیه

بواره‌کاندا په‌راوید خرابوون، له

تیز ناوی بزگاریون له مه‌سله‌ی

که به تیز لاقه ده‌گریخت،

له‌بره‌نه و فیمینیزم وکه‌هز په‌رسنی،

که ده‌رکه‌وتونی توانی بیزیه‌ندی

و پیکه‌ستن و پولی په‌ندی به‌و

دیارده و حالته جوداوجزرانه

بکات و بیتله بیزیه‌پیونی کاری

ریکه‌راه‌کانی ثنان و نافره‌تان

به‌خونه بیبنی.

فیمینیزم‌کان بروایان

بز چاره‌سمرکردنی سارجم

کیش‌کان که له تیوانیاندا پشکی

و فوزه‌وی له دنی ده‌وله‌ت

نیبه، به پیچه‌وانه‌هه له‌کمل

ده‌که‌ریخت.

هه‌روه‌ها بز چه‌سپاندنی

پرنسیپه‌کانی بزوتنه‌وهی

فیمینیزم، ثنان ده‌گه‌رانه‌هه

همیشه ویستویانه دنی

پیاو سالانی بوه‌ستنی

و ماری و لستلن کرافت، که

نه‌مانه به شه‌پولی به‌کمی

ده‌رکه‌وتونی فیمینیزم هزار

ده‌که‌ری و ده‌رکه‌وتیشیان

سره‌تاله ویلایتے

یه‌کگرتوه‌کانی ثامریکا و

پیاوان له هه‌رم‌هه که‌دا بن نه‌وا

هه‌ندی مافی سره‌تایی بز

نافره‌تان ده‌گرد، وک یه‌کسانی

له مال و دارای و کیپانکاری له

په‌یه‌ندی خیزانی و دواجاریش

ثنان مافی ده‌نگانیان هه‌بیت و

به‌شداری له پرخسی هل‌بزاردن

دا بکان.

به‌لام شه‌پولی دووه‌می

فیمینیزم که ده‌رکه‌وتون به‌و

ناسرا بون که کار بز نازادی

ده‌رکه‌وتی تیوره
فیمینیزم له‌نیو
بزوتنه‌وهکانی
ژناندا، بوبه
ته‌واوکری تیوره
گشتیه‌کان و تیوره
چیاووه‌زه‌کان
ده‌باره‌ی
مه‌سله‌ی کانی ژنان
و نه و تیروانیانه
که له‌م‌
چاره‌سمرکردنی
کیش‌کانی ژنان
هه‌یه

له همانکاتېشدا تىند جەختيان
لەسەر كاركىرىنى ئىنان
كىرىۋەتلىم و كارىگرىيەن
ھابۇوه.

فييئىزىمى رايدىكاڭ..
ئەمانە بەر شىئوەيە
كىزارشتىان لە پەگەنلى ئىز
دەكىد كە سەرىپە مارەمەكىيە
دەتونانىت زالبىت بەسەر

جەكە لەمانەش فييئىنستەكان
دەيانەۋىن لەرىنى تىزىدەكانەوە
رەخنە ئاراستىدى دەسەلات
بىكەن كە كارىگەرى لەسەر

پەيوەنەبى كۆمەلەيەتى و
سياسىيەكانەمە، كە كەسانىڭ
بە خراپ كەللىك لە حالتەكان
وەردەگەن.

لەبەرئەوەي فييئىنزم
بەچەند شەپقۇل و سەرددەمەتكى
مېشىپىدا دابەشكراوه، چەندىن
جىزد و شىئوەي توپىن فييئىنزم
بۇ داكىڭى كىرىن لە مافەدرا
ئىنان لە قۇناغە جىاجىاكاندا
برىاردا وەك تاكىك خاوهنى
بىلدىن فييئىنزم دابەشىدەبىت
بەسەر چەند شەپقۇلەتكەدا..-

فييئىزىمى بۇونكەرايى..

ئەمانە سەر بە قوتاڭانە
بۇونكەرايىپەكەي سىمۇن
ئىپپۇوار بۇون، بۇقۇار لەتىيە
ئەنەر دەشىتىپەكانى ئەنەنە
پەكەم كەسىان بۇو كە فيكىرى
فييئىنزم لە ھەمووان زىاتىر
پەرمىپىدا، بەلام لە ھەمووشيان
زىاتىر بەكارىيەتتا بۇ باودەكانى
خىرى كە بىرىكى زىاتىر كەپكەرى
بۇونكەكتىكىن.

فييئىزىمى مارگىسى..

ئەمانە بىنۇتتەوەي ئىنانەي
چەپ بۇون و بەركىي لە بىرى
ماركسى دەكىد و دەيانۇپىست
ھەولەكانىيان لەپىتىار
بەرەپەتىپەنى ئايىتلىقىتىاي
ماركسىدا بىت.

فييئىزىمى لېپرالى..

ئەمانەش بىنۇتتەوەي
سياسى حىزىنى لېپارل بۇون،
ھەر ئاراستىپەكىيان كەپتىتىت
بۇ ئامادىچە بۇوه كە خزمەت
بە ئامادەكانى ئىنان بىت،

ئەوەي رەخسانىد كە ئىنان لە¹
بوارى فېڭىرىدىن و پەروەردەدا
كارىكەن، مەلۇمەرجىيەكان
رەخسانىد كە ئەنەنەكانىكەن
ئىنان لەكەل پىياواندا بەرەو
نەمان بچىت، تا كەپىشىت
ئەوەي كە باس لەوە دەكرا كە
ئىنان لەكەل پىياواندا يەكسانىن،
لە ماف و ياسادا وەك يەك
بەپەرسىياتىيان بەردەكەۋىن،
لە كاتى جىابۇونەش لەكەل
پىياواندا مافى خۇيان وەرىگىن،
جەكە لەمانەش ئەنەنە مافەدرا
بە ئىنان كە بەشدارى بىكەن لە
برىاردا وەك تاكىك خاوهنى
بىرۇ بۇچۇنى خۇيان بىن، بە
تايىھىتى لە بوارى كاركىرىدا
بىنە خاوهنى بىرۇ دېچۇنى
خۇيان، جەكەلەمانەش لە بوارى
كاركىرىدا ئىنان بىنە خاوهن كار
و بەشدارىن لەو كەپەستانەي
كە ماف دەدات بە خاوهن كار
و ماف دەبەخشىتى كەسى
كاركەر، جاچ لە پېلىزەپەكەپتىت
يان لە مال و مۇلۇكدا بىت.
پەيوەست كەد.

فييئىنزم دواي سەرددەمى
مۇنۇتتە دەكەۋىت كەنلىك
بەنۇو كۆمەلەيەتەكاندا،
كە پەتىيان وابسو نابىت
ئازمۇنى لەرۈوه بۇشنىرىي و
مېشىپەكەوە بۇھەمۇ كەنلىك
لەپەرچاچو بىكىرىن و جەنۇپەكە
دەمارگىرى رەگەزى درۇست
بىت، بەلکو دەبىت تىزىدەكانى
فييئىنزم لەكەل زېنگە و ئەن
شۇنەي كە دەتەۋىت چاكسانى
كۆمەلەيەتى تىدا بەكەيت جارىتى
تر تىزىدەكان دابىزىتىتەوە و
بىنەما و رەئىهەكانىش فەراموش
نەكەت.

يەكىتىك لە شۇنەوارەكانى
فييئىنزم لە ئىنەنە كەنلىكادا
ئەوەي كە بىنۇتتەوە فييئىنزم
وابىيە كە تىزىدەكانى فييئىنزم
توانى كەنلىكاري روپەمى لە
تىق كۆمەللىقىتىساوادا بىت،
كە ئەنەنە خىرى لە پېتىانى
ماف بە ئىنان و مافى دەنگان
دروستەدەكت و پىياو سالارى لە
كۆمەلگەدا دەھىنېتى ئاراوه،

سمرمایه داریدا، بهو پیشیه که
نهمانه جیاوارانی دهکن لتو
سزايانه‌ی که بهسر ٹافره تاندا
دهچه سپینتو رو هولی نوهیان
دهدا که بهتاروی بتری
بکن و سرمه‌نوی کرم‌لگه
دابریسته و چاره سه‌ری
کیشکانی بکن، چونکه
پیشان وابرو چهوسانه وهی ثن
چاوهاری چهوسانه وهی کانی

دیکه یا نمونه
چهل سانه و کانه،
پیمانه وی سیکستونه شش
به تعدادی خوبی ناک
قدرتیانه کی کنمک
ریگهای ناراسته و خود
کارهای پیده کریت.

فیعینیزمی ٹا گرمو..

غزپارست چامکی نازادیه که
نه قدر نه بق شتیک که نه
تاکاری کلمه لکیه، واتا نه
تیقده باوه پی به سیکس
ماوه که ز نیمه ویه شتیک
نامدی له قدهم ده دات و پیچوالی
سنوری نازادی تاکه که س لیزه
کلتنای دیت که سنوری نازادی
کاسیکی ترده شکیختی.

جهخته له سیمکن دی بتوار
ل میشیل فوکر و فله سوفی
نه رهنسایی (لاکان) دهکریت،
که پیروایه نهانه جیاکاریان
نه نیوان بازی لتویار چیندهدا
رسوتکردنوه، چونکه ثاو لمور
تختیبهیدا جهخت لمهه چمکی
سیکس و زمان دهکاتمه
د پیروایه سیکس خویی له
ستراکچره زمانه ولنیه کاندا
بنیانتراره، هروده ما پیروایه
سر جم زنان نه منونی
یکه یکی زنانه هاویه شن
دهکن و هامور زنانیش خویان
به شانی پیاردا ده پیتنده.

نیشنیزمی سوپریستی..
کنم تیزه جاخت له سر
ن تاکه کسی و زبانی
ی ثن ده کاتوه و پیویله
کتایی به کیشه کلتری و
کاریه کانی زنان نهیه کننای
پیشی زنان ثایت. واتا نه
ه نیکه لدیکه رخنه گر
نکری فیشنیزم مارکسی
ادیکال، چونکه مارکس
ایه سیستمی سه راهه داری
سانه و می ثنی له هنار دایه
ایه که سارکو تو رو ته بورو
ندرینه وهی پهیوندی
مان سیستمی باوکسالاری
بینایه تیدا، به لام سیستمی
سیلیست هارکاری پاسای
رامه راهی پیشکه شکردو و
لله، سنه شنه دهه.

داکلکی لاهسره یه خلخی ننان
ده کات و هکو تاکلکی که خلوی
خاوه‌تی چهسته‌ی خلخی و بیرواره
کرم‌لا یه‌تی و سیاسیه‌کان و
خاوه‌تی مولک و ممالی خلخیه‌تی.
هر چونه‌له لاهسر فیمینیزمنی
تاکرده و قسو بیری چیاوائی
له سرهو هندیک به جنریک له
ردگن‌پنه‌ستی به رامبهر به نن
لیکیده‌ده ندوه و هندیک جار
ده بیته همی پیشیک‌کردنی مافی
کاسی به رامبهر.

لشیز می هاتریالی..

ووه کو خۆی مایه وە، بەلام
پاش ماوەیەکە هەندىنی کاسانی
میانەرەو سەرمەلەتەدەن کە
پیشىنەوايە پیاوان ناتوانى
پیشىنەوارى باش بىز كېشى
ئنان بىكان، هار پیشىنەوارى كېشى
كە كەپىيان شەوا پیاپىسالارانە
دەبىت، لىزەوە لەكەل ئىناندا
كەوتىنە كاركىرىن بىز ئامانجە
سپاسى و كەمەلا ئەتكەنەيە
ئەم چامىكە يەكەمبار
لەسالى ۱۹۷۵ دا لەلایەن(ن
كىرسەن دەقىن) بەكارەمات، كە
جەخت لەسەر لايەننى ئابۇرىدى
ئىن دەكەتەمەو، دەھىۋى
لە چوارچىۋەمى كارى مالى
دەرىپەتىت و خۆى كارىكتا،
كە ئەوكاتىش دەستى لەنئى
كېفانى خۆزىدا دەبىت و چاوى
لە كەسى يەرامىيەر ئاتىشت.

لیشیز می موحافیز کار..

فیمینینی پیاردا نهکات، یان بز همیشه
به سه لتی و بی هاو سرایه تی
دنه پویی پاریز کاری لامندی له
بمنته تو.

فیٹنیز می پُرستھوڈ دین ..

ستوری ٹازادی تاکہ کس و
کار نہ کاتھ سر ببریو چوونہ
خودیہ کانی تاک و کھسانی